

KARTA CHARAKTERYSTYKI

WERSJA Z DNIA: 05 listopada 2014 r. zgodnie z Rozporządzeniem
(WE) nr 453/2010

SEKCJA 1: IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1 Identyfikator produktu

Nazwa produktu	Dwustronny permanentny pisak do CD TO-321
Typ produktu:	Marker

1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane – brak informacji

1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

DANE IDENTYFIKACYJNE SPÓŁKI	NUMER POMOCY TECHNICZNEJ / NUMER FAKSU
TOMA SP. z o.o. Wysogotowo, ul. Szparagowa 10, 62-081 Przeźmierowo, Polska	Tel. +48 61 896 28 28 Faks: + 48 61 896 28 33

1.4 Numer telefonu alarmowego

Numery alarmowe:

Krajowe Centrum Toksykologiczne	042 631 47 24
Informacja Toksykologiczna	022 618 77 10
Straż Pożarna	998
Pogotowie Ratunkowe	999
Ogólnopolski telefon alarmowy	112

SEKCJA 2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Produkt uważa się za bezpieczny dla zdrowia w normalnych warunkach użytkowania.

2.1 Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

R10 – produkt łatwopalny

Symbole GHS

GHS02GHS07

2.2 Elementy oznakowania

Dane do zamieszczenia na etykiecie produktu R10 – produkt łatwopalny.

2.3 Inne zagrożenia –

Drogi wnikania: wdychanie, kontakt ze skórą, kontakt z oczami, połknięcie.

Poważne zagrożenie zdrowia: na podstawie informacji dostępnych dla podanych składników produkt ten może powodować niewielkie do umiarkowanego podrażnienie oczu i skóry. Produkt może być szkodliwy w wyniku wdychania lub połknięcia.

Chroniczne zagrożenie zdrowia: nieznane

Uczulenie na substancje: produkt nie jest uznany na powodujący alergię.

Stany medyczne nasilone przez ekspozycję: brak danych

Substancje synergiczne: nieznane

SEKCJA 3. SKŁAD / INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.1 Mieszanina

Tusz do pisaka (kolory: czarny, czerwony, niebieski, zielony)

Nazwa chemiczna	Numer w rejestrze CAS/Numer EC	Masa %	Klasyfikacja WE (67/548/EC,1272/2008/WE)
Etanol	64-17-5	15-60 (w zależności od koloru)	NIE DOTYCZY
N-Propanol	71-23-8	20-45 (w zależności od koloru)	NIE DOTYCZY
Alkohol benzylowy	100-51-6	3-5 (w zależności od koloru)	NIE DOTYCZY
Octan eteru monometylowego glikolu propylenowego	108-65-6	20-30 (w zależności od koloru)	NIE DOTYCZY

N-Butanol	71-36-3	10-20 (w zależności od koloru)	NIE DOTYCZY
-----------	---------	--------------------------------------	-------------

Zawiera barwniki i żywice, które nie są niebezpieczne w ilościach obecnych w tuszu. (ocena GHS)

UWAGA! Zawartość tuszu w gotowym wyrobie nie powoduje zagrożenia dla zdrowia i środowiska.

SEKCJA 4. ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1 Opis środków pierwszej pomocy

4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia – brak informacji

4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Pierwsza pomoc	
Wdychanie	Po wdychaniu, należy wyprowadzić osobę poszkodowaną na świeże powietrze. Jeżeli osoba nie oddycha, należy zastosować sztuczne oddychanie. Jeśli oddychanie jest utrudnione, podać tlen. Wezwać lekarza.
Kontakt ze skórą	Natychmiast przepłukać skórę dużą ilością wody z mydłem. Skonsultować się z lekarzem, jeśli podrażnienie jest coraz większe.
Kontakt z oczami	Natychmiast przemyć oczy dużą ilością wody przez przynajmniej 15 minut, podnosząc górne i dolne powieki. Wezwać lekarza.
Połknięcie	W razie połknięcia, nie należy prowokować wymiotów. Nie wolno niczego podawać doustnie osobie nieprzytomnej. W razie wystąpienia wymiotów, należy natychmiast wezwać lekarza.

SEKCJA 5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

5.1 Środki gaśnicze	Suchy proszek lub piana.
5.2 Szczegółne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną	Brak informacji
Niebezpieczne produkty spalania	Brak informacji.
Nadzwyczajne zagrożenia pożarem / wybuchem	Nie są znane.
5.3 Informacje dla straży pożarnej	Brak informacji

Temperatura zapłonu: 23°C

Temperatura samozapłonu: 248°C

Dolna granica wybuchowości: 3,35%

Górna granica wybuchowości: 19%

Ryzyko pożaru i wybuchu: produkt zawiera około 75% składników o temperaturze zapłonu 23°C

Postępowanie w przypadku pożaru: łatwopalna ciecz częściowo mieszalna z wodą.

SEKCJA 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych
Brak informacji.

6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Ochrona środowiska	Nie wolno odprowadzać substancji w dużych stężeniach do rzek i kanalizacji.

6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia
Stosować sprzęt ochronny aby nie dopuścić do kontaktu ze skórą. Wycieki mogą być zebrane za pomocą wermikulitu lub innego odpowiedniego materiału chłonnego i utylizowane w odpowiednim pojemniku. Nie zmywać wycieków do kanalizacji. Przeciekające pojemniki przenieść do dobrze wentylowanego miejsca. Unikać wdychania. Unikać źródeł zapłonu.

6.3 Odniesienia do innych sekcji – nie dotyczy.

SEKCJA 7. POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI I MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE

7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania - Ten produkt nie wymaga specjalnego traktowania.

7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niedogodności - Przechowywać w chłodnym, suchym i dobrze wentylowanym pomieszczeniu z dala od źródeł ciepła, zapłonu i bezpośredniego światła słonecznego.
Nie używany produkt należy trzymać w szczelnie zamkniętym pojemniku.

7.3 Szczególne zastosowanie końcowe – brak informacji.

SEKCJA 8. KONTROLA NARAŻANIA/ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1 Parametry kontroli

Zabezpieczenia techniczne: zaleca się wentylację miejscową i mechaniczną.

8.2 Kontrola narażenia

Ochrona oczu/twarzy: zaleca się stosowanie gogli przeciwbryzgowych		
Ochrona skóry: zaleca się zakładanie rękawic ochronnych z neoprenu, odzież ochronna zgodnie z wymogami obowiązującymi w miejscu pracy.		
Ochrona	dróg	Nie wymagana w przypadku normalnych warunków stosowania.

oddechowych	Unikać kontaktu ze skórą i oczami.
-------------	------------------------------------

Dokładnie umyć ręce po użyciu. Urządzenia do przemywania oczu i prysznic powinny być łatwo dostępne.

SEKCJA 9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

a) Ciężar właściwy – 0,81 – 0,83	k) Gęstość par: 1,59 (powietrze =1)
b) Wygląd i zapach: Kolorowa ciecz o niskiej lepkości, winny zapach, łagodny do silnego.	l) Gęstość względna: nie dotyczy
c) pH: neutralny	m) Rozpuszczalność – tak, częściowa mieszalność, produkt zawiera pewne ilości alkoholu.
d) Temperatura topnienia – nie dotyczy	n) Współczynnik podziału: n-oktanol/woda: nie dotyczy
e) Temperatura wrzenia - 78-110°C	o) Temperatura samozapłonu: 248°C
f) Temperatura zapłonu: 23°C	p) Temperatura rozkładu: nie dotyczy
g) Szybkość parowania: nie dotyczy	r) Lepkość: niska
h) Palność (ciała stałego, gazu): nie dotyczy	s) Właściwości wybuchowe: nie dotyczy
i) Górna/dolna granica wybuchowości: 19%/3,35%	t) Właściwości utleniające: nie dotyczy
j) Prężność pary: nie dotyczy	

9.2 Inne informacje – brak informacji.

SEKCJA 10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Produkt uważa się za bezpieczny w normalnych warunkach użytkowania. **(Zapewnić odpowiednią wentylację.)**

10.1 Reaktywność:	Niespecyficzne zagrożenia dotyczące reaktywności związane z tym produktem
10.2 Stabilność chemiczna	Produkt stabilny i niereaktywny.
10.3 Niebezpieczna polimeryzacja	Nie występuje.
10.4 Warunki otoczenia, których należy unikać	Należy unikać ciepła, płomieni i innych źródeł zapłonu.
10.5 Materiały niekompatybilne	NIE DOTYCZY
10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu	Tlenki węgla

SEKCJA 11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Produkt uważa się za bezpieczny w normalnych warunkach użytkowania, nie stanowi zagrożenia jako składnik markera lub pisaka.

Alkohol zastosowany w produkcji został poddany denaturacji i stanowi zagrożenia przy spożyciu w roku produkcji.

Oczy: Może powodować podrażnienia oczu.

Skóra: Długotrwały kontakt ze skórą może powodować podrażnienie.

Absorpcja przez skórę: Nie przewiduje się.

Połkniecie: Może powodować zaburzenia żołądkowo-jelitowe po spożyciu w dużych ilościach.

Toksyczność ostra: Nie przewiduje się. LD50(szczur)>16000 mg/kg

Toksyczność przewlekła: Nie przewiduje się.

Działanie rakotwórcze: Nie sklasyfikowano jako czynnik rakotwórczy.

Działanie mutagenne: Nie przewiduje się.

Toksyczność dla układu rozrodczego-

Wpływ na płodność: nie przewiduje się.

Działanie teratogenne: nie przewiduje się.

Działania uczulające: nie przewiduje się.

SEKCJA 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1 Brak danych.

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu – nie dotyczy

12.3 Zdolność do bioakumulacji – nie dotyczy

12.4 Mobilność w glebie – nie dotyczy

12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB – nie dotyczy

12.6 Inne szkodliwe skutki działania – nie dotyczy

SEKCJA 13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów

Sposób utylizacji Informacja	Średnie ilości tej substancji można bezpiecznie usuwać na miejskich wysypiskach śmieci. W przypadku większych ilości, należy postępować zgodnie z miejscowymi przepisami dotyczącymi usuwania odpadów.
------------------------------	--

SEKCJA 14. INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

Międzynarodowe przepisy dotyczące transportu
Z powodu niewielkich objętości, produkt nie zawiera żadnych substancji w ilościach, które wymagałyby nadania kodu transpiracji US dla substancji niebezpiecznych.
Klasa zagrożenia 3: Ciecz łatwopalna

Grupa pakowania: II

Nazwa przewozowa: Ciecz łatwopalna N.O.S. UN 1993

14.1 Numer UN (numer ONZ) – UN 1993 ciecz łatwopalna, N.O.S. Klasa III

14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN - UN 1263

Kod Hazchem: 2YE

Ilości ograniczone: ADG 7 określa ograniczoną wartość ilości 1 litra dla tej klasy produktu.

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

- Rozporządzenie (WE) Nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie REACH, Art. 31, załącznik II;
- Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. Nr 11, poz.84, Dz.U. Nr 100, poz. 1085, Dz.U. Nr 123, poz. 1350, Dz.U. Nr 125, poz. 1367 z 2001 r., Dz.U. Nr 135, poz. 1145 z 2002 r., Dz.U. Nr 142, poz. 1187 z 2002 r., Dz.U. Nr 189, poz. 1852 z 2003 r., Dz.U. Nr 11, poz. 94 z 2004r., Dz.U. Nr 96, poz. 959 z 2004r., Dz.U. Nr 121, poz. 1263 z 2004r., Dz.U. Nr 179, poz. 1485 z 2005r.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie karty charakterystyki (Dz.U. 2007 nr 215 poz. 1588.);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kryteriów i sposobu kwalifikacji substancji i preparatów chemicznych - Dz.U. 2007 nr 174 poz. 1222.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. nr 173, poz. 1679 z 2003 r., zmiany: Dz. U. z 2004r Nr 260, poz. 2595);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674 z 2005 r.);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania zaopatruje się w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. Nr 128, poz. 1348 z 2004 r.)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. nr 217, poz. 1833 z 2002r, zmiana: Dz.U. nr 212, poz. 1769 z 2005r).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. nr 168, poz. 1763 z 2004r)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 lipca 2002 r. w sprawie realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz. U. nr 129, poz. 1108 z 2002r)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U. nr 62, poz. 628 z 2001 r., zmiany: Dz.U. Nr 41, poz. 365 z 2002 r., Dz.U. Nr113, poz. 984 z 200 r., Dz.U. Nr 199, poz. 1671 z 2002 r., Dz.U. Nr 7, poz. 78 z 2003 r., Dz.U. Nr 96, poz. 959 z 2004 r., Dz.U. Nr 116, poz. 1208 z 2004 r., Dz.U. Nr 191, poz. 1956 z 2004 r., Dz.U. Nr 25, poz. 202 z 2005 r., Dz.U. Nr 90, poz. 758 z 2005 r., Dz.U. Nr 130, poz. 1087 z 2005 r., Dz.U. Nr 175, poz. 1458 i 1462 z 2005 r., Dz.U. Nr 180, poz. 1495 z 2005 r.)

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 42, poz. 1206);
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z 2002 r., Dz.U. Nr 96, poz. 959 z 2004 r., Dz.U. Nr 97, poz. 962 z 2004 r., Dz.U. Nr 173, poz. 1808 z 2004 r., Dz.U. Nr 90 poz. 757 z 2005 r., Dz.U. Nr 141, poz. 1184 z 2005 r.).
- Oświadczenie rządowe z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B do Umowy europejskiej, dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz.U. 2005, nr 178, poz. 1481).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 roku w sprawie wykazu prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet (Dz.U. nr 114 z 1996 roku poz.545, zmiany: Dz. U. nr 127 z 2002 roku poz. 1092).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30.05.1996 roku w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w kodeksie pracy (Dz. U. nr 69 z 1996 roku poz.332).
- Ustawa z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, Dz. U. Nr 189, poz. 1852 z 2003r., Dz. U. nr 173, poz. 1808 z 2004r., Dz. U. nr 180, poz. 1491 z 2005r.).
- Rozporządzenie w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających je produktów 2004, (Dz. U. nr 168 poz. 1762 z 2004 r., ze zmianami Dz. U. nr 39 poz. 372 z 2005 r.).
- Rozporządzenie w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U.nr 259 poz. 2173 z 2005 r.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 73, poz. 645).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 stycznia 2005 roku w sprawie dokonywania oceny ryzyka dla zdrowia człowieka i dla środowiska stwarzanego przez substancje nowe (Dz. U. Nr 16 poz. 138).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2003 roku w sprawie sposobu dokonywania oceny ryzyka dla zdrowia człowieka i dla środowiska stwarzanego przez substancje chemiczne (Dz. U. Nr 52 poz. 467).
- Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów (nr 648/2004 z 31 marca 2004 i nr 907/2006 z 20 czerwca 2006).
- Dyrektywa Komisji 2001/58/WE dotycząca kart charakterystyki.
- Dyrektywa Parlamentu i Rady 1999/45/WE i 2001/60/WE dotycząca preparatów niebezpiecznych.
- Dyrektywa Komisji 2001/59/WE i 2006/8/WE (poprawka Dyrektywy 1999/45/WE) dotycząca klasyfikacji, opakowania i oznakowania niebezpiecznych substancji.
- Dangerous Substances Directive, Directive 67/548/EEC in the version of Directive 2004/73/EC (29th ATP).
- Restrictions on the marketing and use Directive, Directive 76/769/EEC in its current version.

SEKCJA 16. INNE INFORMACJE

Spółka Toma Sp. z o.o. uważa, że informacje zawarte w niniejszym dokumencie (w tym dane i oświadczenia) są prawidłowe na dzień jego wystawienia. **NIE UDZIELA SIĘ ŻADNYCH GWARANCJI CO DO WARTOŚCI HANDLOWEJ, PRZYDATNOŚCI DO OKREŚLONEGO**

CELU ANI ŻADNYCH INNYCH GWARANCJI WYRAŻNYCH CZY TEŻ DOROZUMIANYCH.
Dane oparto na obecnym stanie naszej wiedzy. Jednak nie jest to gwarancja właściwości produktu i nie stanowi wiążącej umowy.

Sporządził	TOMA Sp. z o.o.	
	Adres/Tel. : Wysogotowo, ul. Szparagowa 10, 62-081 Przeźmierowo Tel. +48 61 896 28 28	
	Stanowisko: Dyrektor ds. Zakupów i Administracji	Imię i nazwisko: Izabela Mazur
Wersja z dnia:	05 listopada 2014 r.	